

Valmiussuunnittelun järjestäminen liikennejärjestelmässä

Jouko Pirttimäki 15.3.2022

Kaupunkiraideliikennettä koskevat varautumisen vaatimukset

❖ **Valmiuslaki 12§**

Varautumisvelvollisuus

Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten, muiden valtion viranomaisten ja valtion liikelaitosten sekä kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa

❖ **Raideliikennelaki 171§**

Varautuminen

Rataverkon haltijan, liikenteenohjauspalvelua tarjoavan yhtiön tai yhteisön ja **159 §:ssä tarkoitetun toiminnanharjoittajan** on varauduttava poikkeusoloihin ja huolehdittava siitä, että niiden toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi myös valmiuslaissa ([1552/2011](#)) tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Liikenne- ja viestintävirasto

Valmiussuunnittelun järjestäminen liikennejärjestelmässä TRAFICOM/308489/03.04.04.00/2019

- ❖ Määräys on uusi. Liikennehallinnon alalla ei vastaavaa ole koskaan ollut.
- ❖ Määräyksen antovaltuus substanssilaeissa koskee vain valmiussuunnittelua ei varautumista kokonaislaajuudessaan. (perustuslakivaliokunnan kannanotto)
- ❖ Lain velvoite varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin ei avaa asiaa riittävästi, vaan vaatimuksia on tarkennettu annetulla määräyksellä.
- ❖ Laissa varautumisvelvoite on ollut jo usean vuoden ajan rautatie (2006=>), kaupunkiraideliikenne (2018=> metro ja raitiotieliikenne)
- ❖ Määräys koskee kaikkia liikennemuotoja pl. merenkulku, jossa alempitasoinen sääntely voidaan antaa vain VN-asetuksella.
- ❖ Määräys selkiyttää toimijoiden toimintavarmuudelle asetettuja vaatimuksia ja tukee Traficomien varautumisen valvontaa. (RL 15§)=> "Valvotaan sitä mistä on määrätty"
- ❖ Määräyksen tueksi raideliikenteen toimijoille on laadittu erillinen yksityiskohtaisempi ohje tukemaan valmiussuunnitelman laadintaa. (Ohje valmiussuunnitelman laatimiseksi raideliikenteessä, Traficom TRAFICOM/476242/03.04.02.01/2020)
- ❖ Suunnitelmassa tulee kuvata niitä käytännön toimija joihin toimijan tulee pyrkiä varmistukseen **toimintakykynsä** erilaisissa häiriötilanteissa.
- ❖ Resilienssi!!

Valmiussuunnittelun järjestäminen liikennejärjestelmässä, raideliikenne

- ❖ Yksityiskohtaisia velvoitteita toimijoille, joiden avulla kriittiset toiminnot pyritään varmistamaan kaikissa olosuhteissa.
- ❖ Junaliikenteen ohjaukselle erityisvaatimus varmistaa junaliikenteen ohjaus vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kolme eri toiminnan tasoa. Vihreä=> normaaliliikenne, Keltainen=>vakava häiriö, Punainen=>poikkeusolot
- ❖ Pelkällä suunnitelmalla ei vielä pärjää!! Varautuminen on konkreettista tekemistä.
- ❖ Varautumisen säännöllinen valvonta.
- ❖ Määräystä päivitetään tarpeen mukaan.

Keskeisiä kohtia määräyksen sisällöstä

1. VALMIUSSUUNNITELMASSA KUVATTAVAT KESKEISET SEIKAT

3. Määritelmät (Hyödynnetty kokonaisturvallisuuden sanastoa)

4. Toimijan kriittisten toimintojen ja palvelujen määrittely

- Tunnistettava kriittinen toiminta, jonka toimintavarmuutta varautumisen keinoin turvataan
- Tavoitetasojen määrittely (sopimukset)

5. Riskien hallinta

- Säännöllisten riskienhallinnan keinoin tunnistettava uhkat ja riskit, jotka toimintaa voivat häiritä tai lamaannuttaa

6. Resurssien hallinta ja harjoitukset

- Varaukset, (henkilöstö VAP, materiaalit, tilat)

7. Palveluntuottajat ja alihankkijat

8. Koulutukset ja harjoittelu (koulutuksien ja mahdollisten harjoitusten suunnittelun käynnistäminen 2022)